

Sejladssamrådet for ro- og sejljoller

Sejladsniveauer

Nedenstående dokument skal ses som beskrivende for uddannelser inden for sejlad, primært med sejl og ro-joller af traditionelle typer ol. Uddannelsessystemet kan anvendes i sejlklubber, skoler, organisationer, uddannelsesinstitutioner mv.

Dette dokument kan aldrig tilsidesætte Søfartsstyrelsens og andre myndigheders regler og vejledninger på sejladsområdet.

Under hele uddannelsesforløbet er der fokus på principper som godt sømandskab og "Safety First".

Niveau	Beskrivelse - Forudsætninger	Forudsætninger
Niveau 1: Roerniveau (færdighedsniveau)	Niveaubeskrivelse: - Roeren kan på et grundlæggende niveau håndtere en jolle for årer. Kan under hensyntagen til vind, vejr, udstyr og miljø, planlægge en tur. - Roerniveauet giver flere steder adgang til at leje robåde. Færdigheder: - Roeren har grundlæggende fartøjskendskab og er i stand til sikkert og ansvarligt at tage på tur med robåd i beskyttet farvand. ¹ Formidlingskompetance: Ingen	Forudsætninger for at deltage på kursus: Ingen Kursuslængde: Min. 4 timer Prøve/evaluering: Kurset består ved løbende evaluering
Niveau 2: Bådførerniveau (færdighedsniveau)	Niveaubeskrivelse: - Bådføreren besidder grundlæggende ro- og sejladsfærdigheder. - Niveauet kan fungere som frigivelsesniveau i klubber og kan give ret til at leje ro- og sejljoller i grejbanker/båd-samlinger ol. - Niveauet er en forudsætning for at gå videre på instruktør og vejlederniveauerne. - Niveauet indeholder duelighedsbevis. Færdigheder: - Bådføreren kan på et grundlæggende niveau håndtere en sejljolle - Kan planlægge og gennemføre en sikker sejlad i beskyttet farvand. - Skal kunne forstå og videreformidle en sikkerhedsinstruks. - Kan vurdere vejr- og vindforhold i forhold til sejlad. Formidlingskompetance: En bådfører kan føre en båd med besætning.	Forudsætninger for at deltage på kursus: Ingen Kursuslængde: Min. 32 timer eksklusiv teoretisk duelighedsprøve og egen træning. Prøve/evaluering: Kursisten skal være fyldt 15 år. Kurset afsluttes med at kursisten planlægger og gennemfører en praktisk sejlad der vurderes/evalueres af ekstern censor.

¹ Beskyttet farvand er kendetegnet ved, at du kan være udsat for vindpåvirkninger, men bølger kan kun opbygges i mindre grad (maksimalt ca. 0,25 m.). Der er ingen risiko for at drive ud på åbent farvand. Der er heller ikke mulighed for at møde skibstrafik ud over langsomme småbåde, og der er ingen nævneværdig strøm (maksimalt 2 knob). Disse farvande er typisk mindre vige, fjorde og mellemstore søer.

<p>Niveau 3: Instruktørniveau (formidlingsniveau)</p>	<p>Niveaubeskrivelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Instruktøren har kompetence til at undervise på roerniveau og bådførerniveau i samme fartøj som kursisterne. - Kan sammen med en vejleder eller i beskyttet farvand ¹ undervise og organisere andre sejladsaktiviteter for grupper i flere både. <p>Færdigheder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - En instruktør er en habil sejler og har et udvidet færdigheds- og erfaringsniveau. - Er i stand til at vurdere farvands- og vejrforhold og kan håndtere de problemer, der måtte opstå. - Instruktør kan sammen med en vejleder have ansvaret for flere både. - Kan håndtere rednings situationer. - Kan udarbejde og formidle en sikkerhedsinstruks og være indført i Søfartsstyrelsens gældende regler og retningslinjer. - Har mulighed for at blive godkendt som censor på duelighedsprøver eller speedbådsprøver. <p>Formidlingskompetance:</p> <p>Instruktøren kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - arbejde med oplæring i sejlads. - videreformidle teknikker og færdigheder i sejlads. - introducere begyndere til sejlads. - forestå undervisningsforløb for sejlere op til bådførerniveau under hensyn til sikkerhed, natur og miljø. 	<p>Forudsætninger for at deltage på kursus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bådførerkursus eller tilsvarende. - Være fyldt 18 år. - Minimum 20 timers bådfører erfaring (forevise logbog). <p>Kursuslængde: Min. 32 timer eksklusiv egen-træning</p> <p>Prøve/evaluering: Teoretisk og praktisk prøve. Forudsætning for at tilegne sig kursusbevis er bestået førstehjælps- og duelighedsprøve.</p>
<p>Niveau 4: Vejlederniveau (formidlingsniveau) For fartøjer under dimensionstal 20</p>	<p>Niveaubeskrivelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vejlederen har kompetence til at oplære andre i sejlads op til instruktørniveau. - Kan tage grupper i flere både på længere ture og over flere dage under varierede vejrforhold <p>Færdigheder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vejlederen har opnået erfaringsniveau til at tage flere både med på vandet. - Har erfaring med at sejle og navigere under varierede vejrforhold. - Er i stand til at forudse og vurdere kritiske situationer på vandet. - Kan håndtere og koordinere rednings situationer. - Har mulighed for at blive godkendt som censor på duelighedsprøver eller speedbådsprøver. <p>Formidlingskompetence:</p> <p>Vejlederen kan undervise og oplære bådfører- og instruktøraspiranter til sejlads og formidling. Vejlederen fungerer som turleder og underviser på ture i åbent farvand under hensyntagen til natur og miljø. Vejlederen kan udøve natur- og kulturformidling, knyttet til båd og kystliv.</p>	<p>Forudsætninger for at kunne evalueres/gå til prøve:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Instruktørkursus eller tilsvarende. - Være fyldt 18 år - 20 timer som instruktør eller vejlederassistent (forevise logbog) - Erfaring på bådførerniveau under varierende vejrforhold, min. 14 dage inden for 3 år herunder minimum 1 tur med overnatning (forevise logbog) <p>Kursuslængde: Min. 48 timer eksklusiv VHF-certifikat og førstehjælpskursus og egen-træning.</p> <p>Prøve: Praktik, teoretisk og pædagogisk prøve. Forudsætning for at tilegne sig kursusbevis er bestået førstehjælps- og VHF SRC-certifikat.</p>

<p>Niveau 4+: Vejlederniveau (formidlingsniveau) For fartøjer over dimensionstal 20</p>	<p>Niveaubeskrivelse: Som niveau 4 Færdigheder: Som niveau 4 - Kan føre fartøjer over dimensionstal 20 Formidlingskompetance: Som niveau 4.</p>	<p>Forudsætninger for at kunne evalueres/gå til prøve: Som niveau 4 Kursuslængde: Som niveau 4, eksklusiv egentræning, STCW VI 1/1 – søredningskursus, VHF SRC-certifikat, Yachtskipper 3, førstehjælpskursus og sundhedsbevis for søfarende og fiskere, Prøve: Praktik, teoretisk og pædagogisk prøve. Forudsætning for at kunne føre et fartøj over dimensionstal 20 er førstehjælps- og VHF SRC-certifikat, Yachtskipper 3, STCW VI 1/1 – søredningskursus og Sundhedsbevis for søfarende og fiskere.</p>
--	--	---

Teknik, færdighed og viden					
Niveau	1	2	3	4	4+
Sejldsområder:	Kystnært/ beskyttet. Fladt vand	Kystnært/ beskyttet	Kystnært + åbent kryds	Kystnært/ + åbent	Kystnært/ + åbent
Vindforhold:	0-5 m/s	Op til 8 m/s i middelvind	Op til 10 m/s i middelvind	Op til 10 m/s i middelvind	Op til 10 m/s i middelvind
Fartøjets konstruktion og udformning: Skal have kendskab til benævnelser og brug.		2	3		
Sejladsteminologi: Hvad hedder det? – styrbord, bagbord, halse, luv og læ osv.					
Sejl og rig: Skal have kendskab til benævnelser, brug og vedligeholdelse.					
Fartøjsudrustning: Skal have kendskab til hvad der som minimum bør være af udrustning ombord, for at kunne udføre en sikker sejlsads.					
Sætte, bjerge og rebe sejl: Skal kunne mestre og vurdere hvornår og hvilke sejl der skal bruges i enhver situation.					
Fartøjets traditionelle brug: Skal kunne formidle det historiske brug af det fartøj der benyttes.					
Knob og stik: Skal som minimum kunne beherske slipstik, dobbelt halvstik, dobbelt halvstik om egen part, råbåndsknob, pælestik, ottetalsknob og flagknob.					

² Grøn = begyndende færdighed i teknik og viden. ³ Blå = teknik og viden beherskes.

Tovværk – brug, reparation og vedligehold: Skal have kendskab til brug, reparation og vedligehold af forskellige tovværkstyper.					
Vejr, vind, bølger og strøm: Skal være bekendt med og kunne planlægge en sejlads under hensyntagen til vind, vejr, bølger og strøm.					
Personligt sikkerhedsudstyr og beklædning: Skal være bekendt med, at man altid skal være iført CE-godkendt redningsvest ombord, samt have medbragt passende beklædning til årstiden.					
Fælles sikkerhedsudstyr: Alle ombordværende skal være orienteret i placering og brug af minimum følgende sikkerhedsudstyr: førstehjælpskasse, reparationsudstyr, pøs, øse, kompas, fløjte eller horn, mobiltelefon, nødblus og nødraketter, tændstikker og nødførplejning.					
Hygiejne og affaldshåndtering: Skal have kundskab om personlig hygiejne og regler for beskyttelse af havmiljø.					
Adgangsregler: Skal kunne adgangsregler til landskabet og være i stand til at udøve sporløs færdsel.					
Tur efter evne: Dvs. bådfører og gruppens evner skal være større end de krav turen og udstyret stiller.					
Sikkerhedsinstruks: Alle ombordværende skal være orienteret om indholdet i den pågældende sikkerhedsinstruks der benyttes i fartøjet.					
Sikkerhedsinstruks (udarbejdelse og vedligeholdelse): Skal kunne udarbejde og vedligeholde en sikkerhedsinstruks til den type fartøj, som man har ansvaret for. (Udgangspunkt herfor er Søfartsstyrelsens vejledning/skabelon).					
Fortøjning: Skal kunne beherske fortøjningsmuligheder, under forskellige forhold.					
Roning: Skal kunne beherske forskellige roteknikker og termer. Ro væk (normal roning) – skodning (baglæns) – hvil på åren (pause) – sæt i (bremse) – åre ind.					
Adgang til vandet fra åben kyst: Hensigtsmæssig start og landgang på kysten afhængig af kystens relief, vind og strømforhold, bredden mv.					
Vigeregler: Kende de forskellige vigeregler iflg. "De internationale søvejsregler".					
Sømærker: Kende de forskellige sømærker iflg. IALA.					
Skibsslys: Kende de forskellige skibsslys iflg. "De internationale søvejsregler".					
Nødsignaler: Kende de forskellige nødsignaler iflg. "De internationale søvejsregler".					
Anker: Kendskab til og brug af forskellige ankertyper i forhold til bundforhold, vejr og vind.					
Ligge for svaj: Skal kunne vurdere mulighederne for at kunne ligge sikkert for svaj.					
Trimning af fartøjet: i forhold til vejr og vind: Skal have kendskab til hvorfor et fartøj er henholdsvis luv- eller læ gerrig. Skal have erfaring med at trimme fartøjet igennem vægt, vægtforskydning og ændring af sejlføring.					
Redningsteknikker ved kæntring: Skal kunne mestre situationer ved kæntring af båd. Have styr på besætning, båd, grej osv.					
Kulde/Hypotermi: Skal have styr på de generelle tegn på nedkøling og til principper til genopvarmning af nedkølet person.					
Gå ud og ind af havn: Skal kunne vurdere hvordan man til enhver tid kan sejle sikkert ud og ind af havn fra bro, pæl eller bøje.					

Sejladsvendinger: Stagvending og kovending. Skal kunne beherske sikre vendinger og korrekt ordreafgivelse i forbindelse med disse.					
Mand over bord: Skal kunne beherske mand over bord manøvre, herunder korrekt ordreafgivelse under manøvren.					
Bugsering: Skal have erfaring med at bugsere et andet fartøj i med-, mod- og sidesø.					
Planlægning og turledelse: Skal kunne planlægge og gennemføre en sikker sejlad over flere dage.					
Vejledning: Skal have kendskab til vejledning i friluftsliv. Skal kende til teorien bag og have erfaring med at anvende metoden i praksis.					
Kulturformidling: Skal mestre basale formidlingsteknikker til formidling af både kulturlandskab og kulturhistorie.					
Naturformidling: Skal have kundskab om basale naturforhold og have kendskab til forskellige naturformidlingsteknikker og erfaring med at arbejde med naturformidling i praksis.					
Førstehjælp: (8 timers Førstehjælp ombord på mindre fartøjer og i søsport). Indgår ikke i niveauerne. Det skal man selv erhverve sig.					
VHF: (VHF/SRC radiocertifikat). Indgår ikke i niveauerne. Det skal man selv erhverve sig.					
STCW VI 1/1: (Søredningskursus). Indgår ikke i niveauet. Det skal man selv erhverve sig.					
Sundhedsbevis: Sundhedsbevis for søfarende og fiskere. Indgår ikke i niveauet. Det skal man selv erhverve sig.					
Duelighedsbevis: Erhverves i forbindelse med bådførerniveau. Eller man har i forvejen selv erhvervet sig duelighedsbevis.					
Yachtkipper 3: Indgår ikke i niveauerne. Det skal man selv erhverve sig.					